

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Приета с решение на АС на УНСС

№:

Adopted by the Academic Council of UNWE with

Decision N /

Утвърдил:

Approved by:

Ректор – проф. д.ик.н. Стати Статев

Rector – prof. Statty Stattev Sc.D (Econ)

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

QUALIFICATION DESCRIPTION

Докторска програма <i>PhD Programme</i>	<i>Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност и анализ)</i> <i>Accounting, Control and Analysis of the Economic Activity (Accounting and Analysis)</i>
Образователно-научна степен <i>Educational and Scientific Degree</i>	ОНС „Доктор“ PhD
Област на висше образование <i>Area of Study</i>	3. Социални, стопански и правни науки 3. Social, Economic Sciences and Law
Професионално направление <i>Field of Study</i>	3.8. Икономика 3.8. Economics
Форма на обучение <i>Form of Education</i>	Редовна / Задочна / Самостоятелна Full time / Part time / Independent
Продължителност на обучението <i>Duration of Study</i>	3 г. редовна, самостоятелна 4 г. задочна 3 years full time / independent 4 years part time
Форма на завършване <i>Form of graduation</i>	Защита на дисертационен труд <i>Defence of PhD Thesis</i>
Катедра <i>Department</i>	<i>Счетоводство и анализ</i> <i>Accounting and Analysis</i>
Факултет <i>Faculty</i>	<i>Финансово-счетоводен</i> <i>Finance and Accounting</i>

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Счетоводството е първата официално обособена икономическа специалност в света. Многовековното ѝ развитие е доказателство за нейния научно-познавателен характер. Днес съвременното счетоводно знание намира приложение във всички сектори на социалния живот – стопански, публичен и неправителствен. Счетоводнопознавателният процес понастоящем е логическо единство на базово икономическо изследване, фактологично отчетно отразяване, вътрешно финансов контрол над операциите, икономически анализ и финансово планиране. Присъждането на ОНС „доктор“ по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводна отчетност и анализ)“ е знак за най-висока степен на владеене на счетоводнопознавателния процес и за най-високи постижения в областта на теорията и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност.

Основните цели на обучението по докторската програма включват:

- развитие на специализирани и систематизирани *знания* с най-висока степен на сложност, необходими за извършване на критичен анализ и синтезиране на оригинални идеи, които да осигурят значителен принос към разширяване на съществуващите знания в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и в близки научни области;
- развитие на *умения* за: решаване на комплексни проблеми в научните изследвания и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност; управление на финансови и човешки ресурси; прилагане на иновативно мислене с цел подобряване на съществуващите модели и подходи за счетоводно отчитане и анализ на дейността; бързо усвояване на нови умения;
- развитие на набор от *личностни и професионални компетентности*, които са необходими на висококвалифицираните изследователи по счетоводство и анализ, за да имат активно влияние в управлението на социално-икономическия живот на страната и да оказват съществено въздействие върху промените в средата, настъпващи в стопанския, публичния и неправителствения сектор.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучение по докторски дисциплини

Общетеоретичното съдържание на обучението по докторската програма е разпределено в блок от задължителни дисциплини за професионално направление „Икономика“. Докторантите полагат изпити по следните дисциплини: „Икономикс“; „Методология и методика на научните изследвания“; „Статистически методи и иконометрични модели в изследователската дейност“.

Специализираното съдържание на обучението по докторската програма е разпределено в блок от шест избираеми дисциплини за докторската програма и катедра „Счетоводство и анализ“. Докторантите полагат не по-малко от три и не повече от четири изпита по следните дисциплини: „Реферат по темата на дисертационния труд“; „Теория и организация на счетоводството; Финансово отчитане и счетоводен анализ“; „Методология на счетоводството“; „Философия и история на счетоводството“; „Счетоводна дейност на предприятието“. Избираемите докторски дисциплини са фокусирани върху

институционалния и организационния контекст на счетоводството и анализа на стопанската дейност в най-широк смисъл. Акцентът е върху взаимовръзката между техническите, организационните и институционалните аспекти, в т.ч. и върху социалните, икономическите и политическите взаимодействия, произтичащи от практиката на счетоводството и анализа. Задължителната и препоръчителната литература се основава на ключови литературни източници, както в областта на счетоводството и анализа, така и в граничните области между счетоводство, финанси, икономикс, управление и др.

Работа по дисертацията и публикации

В допълнение към полагането на изпити по задължителните докторски дисциплини, докторантите задължително осъществяват научноизследователска работа, която включва проучвателна и емпирична изследователска работа, публикации (научни доклади, статии, студии, глави от книги и др.), подготовка на обособени части от дисертационен труд и защита на дисертационния труд.

Учебно-методическа и педагогическа подготовка

На докторантите може да бъде възложено провеждането на семинарни занятия, както и провеждането на други форми на подпомагане на учебната работа (тьюторство и др.).

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ¹

Обучението в докторската програма предоставя на докторантите:

- специализирани и систематизирани **знания** за извършване на критичен анализ и синтезиране на оригинални идеи, които да осигурят значителен принос към разширяване на съществуващите знания в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и в близки научни области;
- знания с най-висока степен на сложност за методите на научните изследвания в социалните науки с цел извършване на оригинални изследвания;
- знания, генерирани в хода на провеждане и обосноваване на научните изследвания на самия докторант.

В процеса на обучение по докторската програма докторантите придобиват следните основни **умения** за:

- решаване на комплексни проблеми в научните изследвания и практиката на счетоводството и анализа на стопанската дейност;
- създаване и ръководене на екипи; управление на човешки и финансови ресурси; разпределение на времето и др.
- анализиране и синтезиране на информация от различни източници;
- прилагане на иновативно мислене с цел подобряване на съществуващите модели и подходи за счетоводно отчитане и анализ на дейността;

¹ В съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България (РМС № 96/02.02.2012) – ниво 8. Националната квалификационна рамка дефинира знанията, уменията и компетенциите, които се изискват като резултат от обучението в съответните образователно-квалификационни степени във висшето образование.

- бързо усвояване на нови умения, необходими за бъдеща научноизследователска и практико-приложна дейност.

Обучението по докторската програма формира у докторантите следните основни **компетентности**:

- самостоятелност и отговорност – създаване и интерпретиране на нови знания за разширяване на обхвата на съществуващата научна област на счетоводството и анализа на стопанската дейности (в т.ч. и на граничните научни области); способности за самостоятелно провеждане на съвременен изследователски процес; реална самооценка на постиженията в изследователската дейност и др.

- компетентности за учене – демонстрира капацитет за систематично придобиване и разбиране на голямо количество знания от най-съвременните научни постижения в сферата на счетоводството и анализа на стопанската дейност, както и от областта на тяхната практика;

- комуникативни и социални компетенции – качества, свързани с висока лична отговорност, издръжливост, (само)взискателност, инициативност; способности за комуникация през различни медии и пред различна аудитория; способност за пълноценно общуване на чужд/и език/ци; способности за планиране и изпълнение на програми за генериране на нови знания; способности за управление на промените и др.

- професионални компетентности – способности за формулиране на адекватни професионални преценки по най-сложните въпроси от научната област на счетоводството и анализа на стопанската дейност в отсъствието на пълни данни; способности за допълнителни изследвания в научната област на още по-сложни равнища, които да допринесат за развитието на нови идеи и методи; силна ангажираност към въпросите на етиката, развитието на професията и обществото като цяло.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Докторантите, успешно завършили докторската програма, показват задълбочено разбиране на теоретичните, концептуалните и изследователските фундаменти на счетоводството. На практика безработицата при тях е нулева, а възнагражденията им относително по-високи от средните възнаграждения на лицата, завършили магистърски програми в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност.

Докторантите, успешно завършили докторската програма, често продължават своята академична кариера в областта на счетоводството и анализа на стопанската дейност в различни висши училища в страната. Те демонстрират пред своите работодатели и потенциални работодатели, че те са високо интелигентни, способни и мотивирани хора, които притежават технически и изследователски умения от най-високо ниво.

В съответствие с Националната класификация на професиите и длъжностите областите, в които докторантите, успешно завършили докторската програма, могат да се реализират, включват, но не се ограничават до:

- 11 ЗАКОНОДАТЕЛИ, ВИСШИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ И ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ
- 111 Законодатели и висши представители*
- 1111 Законодатели (в т.ч., министър, народен представител, омбудсман, кмет, общински съветник и др.)
- 1112 Висши представители на държавни органи (в т.ч., управител, главен директор, главен секретар, изпълнителен директор, областен управител и др.)
- 1114 Висши представители на организации с нестопанска цел
- 112 Управляващи и изпълнителни директори*
- 1120 Управляващи и изпълнителни директори (в т.ч., генерален директор, изпълнителен директор, управител, регионален мениджър, член на съвет на директорите, член на управителен съвет и др.)
- 12 АДМИНИСТРАТИВНИ РЪКОВОДИТЕЛИ И РЪКОВОДИТЕЛИ В ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА
- 121 Ръководители в бизнес услугите и административните дейности*
- 1211 Ръководители на финансови дейности (в т.ч., директор за връзки с инвеститорите, финансов мениджър, ръководители – финансово отдел и др.)
- 1213 Ръководители по политики и стратегическо планиране (в т.ч., икономически директор, директор дирекция – администрация, ръководител – отдел икономически анализи и прогнози, ръководители – стратегическо планиране и др.)
- 1219 Ръководители в бизнес услугите и административните дейности
- 23 ПРЕПОДАВАТЕЛИ
- 231 Преподаватели във висши училища*
- 2310 Преподаватели във висши училища (в т.ч. асистент, главен асистент, доцент, професор)

Квалификационната характеристика е приета на заседание на катедра „Счетоводство и анализ“ от 28.03.2019 г. (протокол № 6) и от Факултетен съвет на факултет „Финансово-счетоводен“ в заседание от 28.03.2019 г. (протокол № 5).

Ръководител катедра: _____
(проф. д-р Снежана Башева)

Декан: _____
(проф. д-р Снежана Башева)